

Sprakeloos

Column door Diana Vernooij voor nieuwsbrief Zen Peacemakers april 2024

Op Goede Vrijdag liepen we met een groep van 25 mensen in stilte van kerk naar kerk. We startten bij De Duif, de kerk waar ik al jaren voorga, en via de Mozes- en Aaronkerk, de He Hua Tempel en de Nicolaaskerk sloten we aan bij een viering onder leiding van Janneke Stegeman in De Dominicuskerk. Hoe kom je van sprakeloosheid en ontzetting bij compassie?

Sprakeloos – dat was het thema van de wandeling, want sprakeloos zijn we als we beseffen wat er gaande is in de wereld. Lijden, oorlog, onrecht, catastrofes – het aanzien van wat er gaande is: het slaat ons stil. Goede Vrijdag is dé dag waarin we stil staan bij dat onrecht.

Er staat een levensgroot bronzen beeld bij de Mozes en Aäronkerk. Het is het beroemde beeld van Timothy Schmalz van *Jesus als dakloze*. Slechts de kruiswonden op de voeten zijn te zien. Bij dit beeld beseffen we: in het gedenken van de marteldood van deze ene mensenzoon, staan we stil bij de uitgestotenen, de gewonden, de gekruisigden, de doodgemaakten van deze wereld. In hen zien wij de oproep van Jezus om ons te verbinden met hen, de vernederden.

Als we durven kijken kunnen we diep onrecht zien: een mens of een volk vernederd en vervolgd, verdreven, uitgehongerd en vermoord, dan zijn we als eerste sprakeloos. Pure ontzetting neemt bezit van ons. En onze neiging is onmiddellijk iets te willen doen: ofwel ons afwenden in cynisme ofwel schreeuwen en ingrijpen. Zachtheid is niet het eerste wat opkomt.

Goede Vrijdag is een oproep om zacht te zijn, zacht en stil. De zachtheid van de stilte maakt ruimte voor onze sprakeloosheid. De zachtheid van ons hart kan een plek openen voor het werkelijk zien en onderkennen van onrecht zonder weg te lopen. Stilte kan onze sprakeloosheid omhullen als een zorgzame moeder. Onze sprakeloosheid, de ontzetting, het niet kunnen verteren van wat je ziet, heeft een zachte plek nodig, een ontvankelijkheid ergens in ons hart opdat ze compassie kan worden.

Dat proces “accepteren” noemen is niet juist, want we zullen niet instemmen met het onrecht.

We zullen dat verschrikkelijke vasthouden als een krijsend kind: stevige warme armen om paniek heen, totdat het alchemistisch proces in gang gezet is en er een warm hart voor compassie groeit dat ons doet uitreiken. Want dat is wat we kunnen doen: sprakeloosheid omzetten tot stilte, ontzetting verteren tot compassie opdat wij zullen uitreiken en iets kunnen gaan bijdragen.